Sayg?l? Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sayg?l? Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30036

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Empati becerisinin ahlaki davran??lar üzerindeki etkisini incelemek amac?yla 2009 y?l?nda Melek Erken taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen **Sayg?l? Davran?? Ölçe?i**, bireylerin ba?kalar?na yönelik gösterdi?i sayg?l? davran?? düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, toplam 17 maddeden ve iki ana alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma ve Kaba Davran??larda Bulunmama olarak adland?r?lm??t?r. Ölçe?in güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sayg?l? Davran?? Ölçe?i, Sayg?, Empati, Ahlak, Davran?? Ölçe?i, Psikometrik Geli?tirme, Likert Ölçe?i, Sosyal Davran??.

Yazarlar

Melek Erken

Amaç

Sayg?l? Davran?? Ölçe?i, bireylerin sosyal çevreleriyle etkile?imlerinde sergiledikleri sayg? düzeyini ve sayg?l? davran?? e?ilimlerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle genç popülasyonlarda sayg?l? davran??lar? iki temel boyutta (pozitif ilgi ve negatif davran??lardan kaç?nma) de?erlendirerek, empati gibi psikolojik de?i?kenlerle olan ili?kisini belirlemeye hizmet etmektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, 2009 y?l?nda Melek Erken'in yüksek lisans tezi çal??mas?n?n metodolojik bir parças? olup, ara?t?rmac?lara sayg? kavram?n? davran??sal düzeyde inceleme imkan? sunmaktad?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap? **Sayg?l? Davran??**'t?r. Bu yap?, ba?kalar?na kar?? gösterilen olumlu ilgi, duyarl?l?k ve ba?kalar?n?n haklar?na özen gösterme e?ilimini kapsamaktad?r. Ölçek, bu yap?y? iki farkl? ancak ili?kili alt boyut üzerinden ele almaktad?r:

Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma (10 madde): Bu boyut, bireyin çevresindeki ki?ilerin duygular?na, ihtiyaçlar?na ve varl???na aktif olarak de?er verme ve dikkat etme davran??lar?n? temsil eder.

Kaba Davran??larda Bulunmama (7 madde): Bu boyut ise, bireyin ba?kalar?n? rahats?z edici,

ARABPSYCHOLOGY.COM

incitici veya hakaret edici olabilecek olumsuz ya da sald?rgan davran??lardan kaç?nma e?ilimini ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, uygulanan faktör analizi sonuçlar?yla desteklenmi?tir. Analizler sonucunda ölçe?in 17 maddesinin iki faktör alt?nda topland??? görülmü?tür. Bu iki faktörlü yap?, teorik olarak belirlenen Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma ve Kaba Davran??larda Bulunmama boyutlar?yla uyumludur.

Maddelerin faktör yük de?erleri, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme gücünü göstermektedir. Birinci faktördeki maddelerin yük de?erleri 0.478 ile 0.728 aras?nda de?i?irken, ikinci faktördeki maddelerin yük de?erleri 0.501 ile 0.828 aras?nda de?i?mektedir. Bu yük de?erleri, maddelerin ilgili faktörlere yeterli düzeyde katk? sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Sayg?l? Davran?? Ölçe?i'nin güvenilirlik düzeyi, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Tüm Ölçek Güvenirlik Düzeyi: 0.880

Birinci Boyut (Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma) Güvenirlik Düzeyi: 0.839

?kinci Boyut (Kaba Davran??larda Bulunmama) Güvenirlik Düzeyi: 0.768

Genel Cronbach Alfa katsay?s?n?n 0.880 olmas?, ölçek maddelerinin sayg?l? davran?? yap?s?n? tutarl? bir biçimde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla gerçekle?tirilen faktör analizi, iki faktörlü bir yap?y? ortaya koymu?tur. Bu iki faktörün aç?klad??? toplam varyans miktar? **%43.884** olarak bulunmu?tur.

Birinci Faktör (Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma): Bu faktör, ölçe?e ili?kin toplam varyans?n %35.517'sini aç?klamaktad?r ve 10 maddeden olu?maktad?r.

?kinci Faktör (Kaba Davran??larda Bulunmama): Bu faktör, toplam varyans?n %8.367'sini aç?klamaktad?r ve 7 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Toplam varyans aç?klama oran?n?n %40'?n üzerinde olmas? (özellikle sosyal bilimler ölçeklerinde), yap?sal bütünlü?ün kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 17 maddelik, iki alt boyutlu derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim alan ö?renciler (Yüksek lisans tezi içeri?i itibar?yla okul ça?? veya ergenlik dönemi popülasyonu beklenmektedir).

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Tez ba?lam?nda genellikle ergenlik veya genç yeti?kinlik dönemi).

Popülasyon Detaylar?: Detayl? popülasyon bilgisi için kaynak tez çal??mas?na ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Derecelendirme format? ?öyledir: 1 = hiçbir zaman, 2 = nadiren, 3 = bazen, 4 = s?k s?k, 5 = her zaman.

Anahtar Kelimeler

Sayg? E?ilimi, Davran??sal Ölçüm, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik Analizi, Faktör Analizi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2009 tez dönemi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, **2009** y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için genellikle yazar Melek Erken'den ve/veya tezin sunuldu?u akademik kurumdan (Sakarya Üniversitesi) izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ücreti hakk?nda bilgi mevcut de?ildir. Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?ma aç?kt?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Erken, M. (2009). *Empati becerisinin ahlaki davran??lar üzerindeki etkisi.* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya. (Tez ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr).

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: saygili-davranis-olcegi-toad.pdf

Sayg?l? Davran?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Çevredekileri Önemseme/Dikkate Alma (10 madde)

Arkada??m?n bana yapt??? bir davran??tan ho?lanm?yorsam onu uygun bir dille uyar?r?m (17. madde)

Kaba Davran??larda Bulunmama (7 madde)

Arkada??m? iterek s?ran?n önüne geçmeye çal???r?m (11. madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM